

Regels ter implementatie van Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad (*PbEU* 2022, L 333) (Wet weerbaarheid kritieke entiteiten)

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! Doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het gelet op Richtlijn (EU) 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad (*PbEU* 2022, L 333) noodzakelijk is om wettelijke bepalingen vast te stellen ter versterking van de weerbaarheid van kritieke entiteiten;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1. Begripsbepaling

Artikel 1 (begripsbepaling)

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- bevoegde autoriteit: de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 8;
- centrale contactpunt: het centrale contactpunt, genoemd in artikel 9, tweede lid, van de CER-richtlijn;
- CER-richtlijn: Richtlijn 2022/2557 van het Europees Parlement en de Raad van PM betreffende de weerbaarheid van kritieke entiteiten en tot intrekking van Richtlijn 2008/114/EG van de Raad (*PbEU* 2022, L 333);
- essentiële dienst, kritieke infrastructuur, incident, overheidsinstantie, risico, risicobeoordeling, weerbaarheid: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 2 van de CER-richtlijn;
- entiteit: een natuurlijke persoon, een rechtspersoon, een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, een maatschap als bedoeld in artikel 1655 van boek 7A van het Burgerlijk Wetboek, een vennootschap onder firma als bedoeld in artikel 16 van het Wetboek van Koophandel en een commanditaire vennootschap als bedoeld in artikel 19 van het Wetboek van Koophandel, alsmede een maatschap of vennootschap naar buitenlands recht die met een van deze rechtsvormen vergelijkbaar is;
- kritieke entiteit: entiteit als bedoeld in artikel 7, eerste lid;
- kritieke entiteit van bijzonder Europees belang: entiteit als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de CER-richtlijn;
- Onze Minister: Onze Minister van Justitie en Veiligheid;
- Richtlijn (EU) 2017/541: Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad (*PbEU* 2017, L 88).

Hoofdstuk 2. Algemeen

Artikel 2 (doel van deze wet)

Deze wet is, met het oog op het in stand houden van vitale maatschappelijke functies of economische activiteiten, gericht op het versterken van de weerbaarheid van kritieke entiteiten en het vermogen van die entiteiten om essentiële diensten te verlenen.

Artikel 3 (uitvoering uitvoeringshandelingen, gedelegeerde handelingen en richtsnoeren)

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld ter uitvoering van de op grond van de CER-richtlijn vastgestelde uitvoeringshandelingen, gedelegeerde handelingen en richtsnoeren.

Hoofdstuk 3. Toepassingsbereik

Artikel 4 (netwerk- en informatiesystemen en de fysieke componenten en omgevingen daarvan)

Deze wet is niet van toepassing op aangelegenheden waarop de Cyberbeveiligingswet van toepassing is, onverminderd artikel 8 van de CER-richtlijn.

Artikel 5 (Nederlandse exclusieve economische zone)

Deze wet is mede van toepassing in de Nederlandse exclusieve economische zone.

Artikel 6 (overheidsinstanties die activiteiten uitvoeren op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving)

Deze wet is niet van toepassing op overheidsinstanties die in hoofdzaak activiteiten uitvoeren op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving, met inbegrip van het onderzoeken, opsporen en vervolgen van strafbare feiten.

Hoofdstuk 4. Kritieke entiteiten

Artikel 7 (aanwijzing kritieke entiteiten)

1. Een kritieke entiteit is een entiteit in de sectoren, genoemd in de bijlage van deze wet, of, indien van toepassing, de sectoren, bedoeld in artikel 7a, die als zodanig bij regeling of besluit van de bevoegde autoriteit, na overleg met Onze Minister, is aangewezen.
2. Bij de toepassing van het eerste lid houdt de bevoegde autoriteit rekening met de resultaten van de risicobeoordeling, bedoeld in artikel 9, en de strategie, bedoeld in artikel 13 en dient aan de criteria, genoemd in het derde lid, te zijn voldaan.
3. Een entiteit wordt aangewezen als kritieke entiteit indien:
  - a. zij één of meer essentiële diensten verleent;
  - b. zij actief is op het grondgebied van Nederland, met inbegrip van zijn luchtruim en zijn maritieme binnenwateren, territoriale zee, en exclusieve economische zone;
  - c. haar kritieke infrastructuur zich bevindt op het grondgebied van Nederland, met inbegrip van zijn luchtruim en zijn maritieme binnenwateren, territoriale zee en exclusieve economische zone; en
  - d. een incident aanzienlijke versturende effecten zou hebben
    - 1°. op haar verlening van één of meer essentiële diensten; of
    - 2°. van haar verlening van andere essentiële diensten in de sectoren, genoemd in de bijlage van deze wet, of indien van toepassing, de sectoren, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, die afhankelijk zijn van die diensten.
4. Bij het bepalen of een versturend effect aanzienlijk is als bedoeld in het derde lid, onderdeel d, houdt de bevoegde autoriteit rekening met de volgende criteria:
  - a. het aantal gebruikers dat afhankelijk is van de door de betrokken entiteit verleende essentiële dienst;
  - b. de mate waarin andere sectoren en deelsectoren, genoemd in de bijlage van deze wet, afhankelijk zijn van de betrokken essentiële dienst;

- c. de ernst en duur van de gevolgen die incidenten kunnen hebben voor economische en maatschappelijke activiteiten, het milieu, de openbare veiligheid en beveiliging, of de volksgezondheid;
- d. het marktaandeel van de entiteit op de markt voor de betrokken essentiële dienst;
- e. het geografische gebied dat door een incident kan worden getroffen, met inbegrip van eventuele grensoverschrijdende gevolgen, rekening houdend met de kwetsbaarheid die samenhangt met de mate van isolatie van bepaalde soorten geografische gebieden, zoals insulaire regio's, afgelegen regio's of bergachtige gebieden;
- f. het belang van de entiteit om de essentiële dienst op een voldoende niveau te houden, rekening houdend met de beschikbare alternatieven voor het verlenen van die essentiële dienst.

5. De bevoegde autoriteit vermeldt in haar regeling of besluit over de aanwijzing van een entiteit als kritieke entiteit de datum waarop de verplichtingen bij of krachtens deze wet van toepassing zijn op die entiteit.

6. De eerste aanwijzingen van entiteiten als kritieke entiteit geschieden uiterlijk op 17 juli 2026 en vervolgens telkens indien hiertoe naar het oordeel van de bevoegde autoriteit aanleiding bestaat.

7. Bij regeling van de bevoegde autoriteit, na overleg met Onze Minister, kunnen nadere regels worden gesteld over aanvullende aspecten en drempelwaarden die in aanmerking worden genomen om te bepalen of een verstoring aanzienlijk is als bedoeld in het vierde lid.

Artikel 7a (aanwijzing sectoren, subsectoren en type entiteiten)

1. Onze Minister die het aangaat kan na overleg met Onze Minister bij regeling een sector, subsector of type entiteiten aanwijzen waarvoor hij beleidsverantwoordelijk is, waarbinnen kritieke entiteiten als bedoeld in artikel 7, eerste lid, kunnen worden aangewezen.

2. Bij het aanwijzen van een sector, subsector of type entiteit houdt Onze Minister die het aangaat rekening met de volgende criteria:

- a. de ernst en duur van de gevolgen die incidenten in de sector of subsector kunnen hebben voor economische en maatschappelijke activiteiten, het milieu, de openbare veiligheid en beveiliging, of de volksgezondheid;
- b. de mate waarin andere sectoren en subsectoren, genoemd in de bijlage van deze wet, afhankelijk zijn van de essentiële dienst(en) van entiteiten in de sector of subsector;
- c. het geografische gebied dat door een incident in de sector of subsector kan worden getroffen, met inbegrip van eventuele grensoverschrijdende gevolgen, rekening houdend met de kwetsbaarheid die samenhangt met de mate van isolatie van bepaalde soorten geografische gebieden, zoals insulaire regio's, afgelegen regio's of bergachtige gebieden.

Hoofdstuk 5. Aanwijzing en taken bevoegde autoriteit

Artikel 8 (aanwijzing en taken bevoegde autoriteit)

1. De bevoegde autoriteit is voor de entiteiten in de sectoren en subsectoren, genoemd in de bijlage van deze wet:

Bevoegde autoriteit	Sector	Subsector (indien van toepassing)
Onze Minister voor Klimaat en Energie	energie	elektriciteit
		stadsverwarming en -koeling
		olie
		gas
		waterstof
Onze Minister van Economische Zaken en Klimaat	digitale infrastructuur ruimtevaart	
Onze Minister van Financiën	bankwezen infrastructuur voor de financiële	

	markt	
Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat	vervoer	lucht
		spoor
		water
		weg
		openbaar vervoer
	drinkwater	
	afvalwater	
Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	gezondheidszorg	
Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	overheid	
Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	productie, verwerking en distributie van levensmiddelen	

2. Onze Minister die het aangaat die op grond van artikel 7a, eerste lid, een sector, subsector of type entiteiten heeft aangewezen, is voor die sector, subsector of type entiteiten de bevoegde autoriteit.

3. De bevoegde autoriteit heeft de volgende taken:

- a. het zorgen voor de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet door kritieke entiteiten; en
- b. de in de artikelen 7, 9 tot en met 11, 20, 25,28 tot en met 30, en 30b genoemde taken.

Artikel 9 (risicobeoordeling door de bevoegde autoriteit)

1. De bevoegde autoriteit voert voor de betrokken sector en subsector, genoemd in de bijlage van deze wet, een risicobeoordeling uit. De bevoegde autoriteit neemt daarbij alle relevante natuurlijke en door de mens veroorzaakte risico's die tot een incident zouden kunnen leiden in aanmerking, waaronder in ieder geval:

- a. risico's van sectoroverschrijdende of van grensoverschrijdende aard;
- b. ongevallen;
- c. natuurrampen;
- d. noodsituaties op het gebied van de volksgezondheid; en
- e. hybride dreigingen en andere antagonistische dreigingen, waaronder terroristische misdrijven als bedoeld in Richtlijn (EU) 2017/541.

2. De bevoegde autoriteit houdt bij het uitvoeren van de risicobeoordeling ten minste rekening met:

- a. de risicobeoordelingen, bedoeld in artikel 5, tweede lid, onderdeel a en b, van de CER-richtlijn;
- b. de relevante risico's die voortvloeien uit de mate van afhankelijkheid tussen de sectoren, genoemd in de bijlage van deze wet, waaronder de mate van afhankelijkheid van deze sectoren ten aanzien van entiteiten met vestiging in andere lidstaten van de Europese Unie en derde landen, en de gevolgen die een aanzienlijke verstoring in één sector kan hebben voor andere sectoren, met inbegrip van eventuele significante risico's voor burgers en de interne markt van de Europese Unie;
- c. alle informatie over incidenten die overeenkomstig artikel 18 is kennisgegeven.

3. Voor de toepassing van het tweede lid, onderdeel b, werkt de bevoegde autoriteit samen met de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten van de Europese Unie en de bevoegde autoriteiten van derde landen, al naar gelang het geval.

4. De bevoegde autoriteit maakt bij het uitvoeren van de risicobeoordeling gebruik van de door de Europese Commissie op grond van artikel 5, eerste lid, van de CER-richtlijn vastgestelde lijst van essentiële diensten.

5. De eerste risicobeoordeling geschiedt uiterlijk op 17 januari 2026 en vervolgens ten minste elke vier jaar, of eerder indien hiertoe aanleiding bestaat.

6. De bevoegde autoriteit verstrekt relevante informatie uit de risicobeoordeling aan de kritieke entiteit in de betrokken sector, die overeenkomstig artikel 7 is aangewezen, ten behoeve van de door die kritieke entiteit te verrichten risicobeoordeling, bedoeld in artikel 14, en het nemen van de maatregelen als bedoeld in artikel 16.

Artikel 10 (ondersteuning aan kritieke entiteiten)

1. De bevoegde autoriteit ondersteunt en werkt samen met kritieke entiteiten in de betrokken sector en subsector ten behoeve van het vergroten van hun weerbaarheid.

2. De in het eerste lid bedoelde samenwerking en ondersteuning bestaat in ieder geval uit het uitwisselen van informatie en beste praktijken, en kunnen na overleg met Onze Minister voorts bestaan uit:

- a. het ontwikkelen van richtsnoeren en methodologieën;
- b. het verlenen van bijstand in het geval van crisis- of noodsituaties;
- c. het helpen bij de organisatie van oefeningen om de weerbaarheid van de kritieke entiteiten te testen;
- d. het verstrekken van advies aan het personeel van kritieke entiteiten; en
- e. het geven van opleidingen aan het personeel van kritieke entiteiten.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de in het tweede lid bedoelde ondersteuning en samenwerking.

Artikel 11 (lijst van kritieke entiteiten)

1. De bevoegde autoriteit stelt een lijst op van de op grond van artikel 7 en, indien van toepassing, artikel 7a, aangewezen kritieke entiteiten in de betrokken sectoren en subsectoren

2. De bevoegde autoriteit evalueert de lijst en actualiseert de lijst indien nodig aan, ten minste elke vier jaren, of vaker indien daartoe aanleiding bestaat.

Hoofdstuk 6. Aanwijzing en taken centrale contactpunt

Artikel 12 (aanwijzing en taken centrale contactpunt)

Onze Minister is het centrale contactpunt en heeft in die hoedanigheid de volgende taken:

- a. het vervullen van een verbindingsfunctie in de samenwerking met de Europese Commissie;
- b. het met het oog op grensoverschrijdende samenwerking vervullen van een verbindingsfunctie met de centrale contactpunten van andere lidstaten van de Europese Unie en met de Groep voor de weerbaarheid van kritieke entiteiten, bedoeld in artikel 19 van de CER-richtlijn;
- c. het zorgen voor de samenwerking met derde landen.

Hoofdstuk 7. Taken van Onze Minister

Artikel 13 (strategie inzake de weerbaarheid van kritieke entiteiten)

1. Onze Minister stelt in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat een strategie vast om de weerbaarheid van kritieke entiteiten te verbeteren. De strategie bevat ten minste de in artikel 4, eerste en tweede lid, van de CER-richtlijn genoemde elementen.

2. Onze Minister stelt in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat de eerste strategie uiterlijk op 17 januari 2026 vast en actualiseert de strategie vervolgens ten minste om de vier jaar.

3. Onze Minister consulteert in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat eerst de relevante betrokken partijen voordat hij de strategie vaststelt of actualiseert.

Hoofdstuk 8. Risicobeoordeling door de kritieke entiteit

Artikel 14 (risicobeoordeling door de kritieke entiteit)

1. De kritieke entiteit voert een risicobeoordeling uit op basis van de relevante informatie uit de risicobeoordeling van de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 9, en andere relevante informatiebronnen. De kritieke entiteit beoordeelt in dat kader alle relevante door de natuur en door de mens veroorzaakte risico's die de verlening van haar essentiële dienst of diensten kunnen verstoren, waaronder in ieder geval:

- a. risico's van sectoroverschrijdende of van grensoverschrijdende aard;
- b. ongevallen;
- c. natuurrampen;
- d. noodsituaties op het gebied van volksgezondheid; en
- e. hybride dreigingen en andere antagonistische dreigingen, waaronder terroristische misdrijven als bedoeld in Richtlijn (EU) 2017/541.

2. De kritieke entiteit houdt bij het uitvoeren van de risicobeoordeling rekening met de mate waarin andere in de bijlage van de wet genoemde sectoren afhankelijk zijn van de door de kritieke entiteit verleende essentiële dienst, en de mate waarin die kritieke entiteit afhankelijk is van essentiële diensten van andere entiteiten in dergelijke andere sectoren, in voorkomend geval tevens buiten Nederland.

3. De risicobeoordeling geschiedt binnen negen maanden na de aanwijzing als kritieke entiteit. De risicobeoordeling geschiedt vervolgens ten minste elke vier jaar of eerder, indien hiertoe aanleiding bestaat.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de risicobeoordeling.

Artikel 15 (toepassingsbereik en vrijstelling verplichting risicobeoordeling)

1. Artikel 14 is niet van toepassing op kritieke entiteiten in de sectoren bankwezen, infrastructuur voor de financiële markt en digitale infrastructuur, genoemd in de bijlage van deze wet.

2. De bevoegde autoriteit kan bij regeling of besluit, in overeenstemming met Onze Minister, een kritieke entiteit die activiteiten uitvoert op het gebied van de nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving of die uitsluitend diensten verleent aan de in artikel 6 bedoelde overheidsinstanties, met betrekking tot die activiteiten of diensten vrijstellen van de verplichtingen uit artikel 14.

Hoofdstuk 9. Zorgplicht

Artikel 16 (zorgplicht)

1. De kritieke entiteit neemt passende en evenredige technische, beveiligings-, en organisatorische maatregelen om voor haar weerbaarheid te zorgen. Dit doet zij op basis van de door de bevoegde autoriteit verstrekte relevante informatie over de risicobeoordeling, bedoeld in artikel 9, en op basis van de resultaten van de risicobeoordeling van de kritieke entiteit, bedoeld in artikel 14.

2. De kritieke entiteit beschrijft de in het eerste lid bedoelde maatregelen.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de in het eerste lid bedoelde maatregelen, waarbij onderscheid kan worden gemaakt tussen sectoren en subsectoren en type entiteiten.

Artikel 17 (toepassingsbereik en vrijstelling zorgplicht)

1. Artikel 16 is niet van toepassing op kritieke entiteiten in de sectoren bankwezen, infrastructuur voor de financiële markt en digitale infrastructuur, genoemd in de bijlage van deze wet.

2. De bevoegde autoriteit kan bij regeling of besluit, in overeenstemming met Onze Minister, een kritieke entiteit die activiteiten uitvoert op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving of die uitsluitend diensten verleent aan de in artikel 6 bedoelde overheidsinstanties, met betrekking tot die activiteiten of diensten vrijstellen van de verplichtingen uit artikel 16.

3. De bevoegde autoriteit kan bij regeling of besluit, na overleg met Onze Minister, bepalen dat sectorspecifieke rechtshandelingen van de Europese Unie die voorschrijven dat kritieke entiteiten maatregelen moeten nemen om hun weerbaarheid te vergroten, voor de in die regeling of besluit genoemde kritieke entiteiten ten minste gelijkwaardig zijn aan de maatregelen, bedoeld in artikel 16. In dat geval is artikel 16 niet van toepassing op de betreffende kritieke entiteiten.

Hoofdstuk 10. Melding van incidenten

Artikel 18 (meldplicht)

1. De kritieke entiteit meldt een incident dat de verlening van haar essentiële dienst aanzienlijk verstoort of kan verstoren binnen 24 uur of, indien dat operationeel niet mogelijk is, zo snel mogelijk nadat zij kennis heeft genomen van dat incident bij de bevoegde autoriteit.

2. De melding bevat alle op dat moment beschikbare informatie die de bevoegde autoriteit nodig heeft om te bepalen wat de aard, vermoedelijke oorzaak en mogelijke gevolgen van het incident zijn en of er grensoverschrijdende gevolgen zijn. De melding bevat tevens de contactgegevens van de functionaris die verantwoordelijk is voor de melding.

3. Bij het bepalen of een verstoring aanzienlijk is, wordt in elk geval in aanmerking genomen:

- a. het aantal door de verstoring getroffen gebruikers en hun aandeel daarin;
- b. de duur van de verstoring;
- c. het door de verstoring getroffen geografische gebied, rekening houdend met de vraag of het gebied geografisch geïsoleerd is.

4. De kritieke entiteit brengt binnen een maand na de melding een gedetailleerd verslag uit. Dit verslag bevat een aanvulling van de in het tweede lid bedoelde informatie.

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop een melding als bedoeld in het eerste lid wordt gedaan, aanvullende aspecten en drempelwaarden die in aanmerking worden genomen om te bepalen of een verstoring aanzienlijk is, en de gegevens die ter uitvoering van het derde lid worden verstrekt.

Artikel 19 (toepassingsbereik en vrijstelling meldplicht)

1. Artikel 18 is niet van toepassing op kritieke entiteiten in de sectoren bankwezen, infrastructuur voor de financiële markt en digitale infrastructuur, genoemd in de bijlage van deze wet.

2. De bevoegde autoriteit kan bij regeling of besluit, in overeenstemming met Onze Minister, een kritieke entiteit die activiteiten uitvoert op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving of die uitsluitend diensten verleent aan de in artikel 6 bedoelde overheidsinstanties, met betrekking tot die activiteiten of diensten vrijstellen van de verplichtingen uit artikel 18.

Artikel 20 (taken bevoegde autoriteit na melding)

1. De bevoegde autoriteit verstrekt de kritieke entiteit zo spoedig mogelijk na de in artikel 18, eerste lid, bedoelde melding een ontvangstbevestiging en relevante vervolginformatie, waaronder informatie die de kritieke entiteit kan helpen om doeltreffend te reageren op het incident.

2. De bevoegde autoriteit informeert, indien mogelijk na raadpleging van de betrokken entiteit, het publiek over het gemelde incident wanneer zij van oordeel is dat dit in het algemeen belang zou zijn.

3. Indien het gemelde incident aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de continuïteit van de verlening van essentiële diensten aan of in zes of meer lidstaten van de Europese Unie, meldt de bevoegde autoriteit dat incident, via het centrale contactpunt, aan de Europese Commissie.

4. Indien het gemelde incident aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor kritieke entiteiten en voor de continuïteit van de verlening van essentiële diensten aan of in één of meer andere lidstaten informeert de bevoegde autoriteit, via het centrale contactpunt, de centrale contactpunten van andere getroffen lidstaten van de Europese Unie. De bevoegde autoriteit doet dit op basis van de informatie die de kritieke entiteit bij de in artikel 18, eerste lid, bedoelde melding heeft verstrekt.

Artikel 21 (taken centrale contactpunt na melding)

1. Bij de ontvangst van de in artikel 20, vierde lid, bedoelde informatie en de verzending daarvan aan de centrale contactpunten van andere getroffen lidstaten van de Europese Unie behandelt het centrale contactpunt die informatie zodanig dat ze vertrouwelijk kan worden gehouden en de veiligheid en de commerciële belangen van de betrokken kritieke entiteit worden beschermd.

2. Als blijkt uit gegevens die het centrale contactpunt heeft ontvangen van een centrale contactpunt van een andere lidstaat van de Europese Unie dat een daar gemeld incident aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de continuïteit van een essentiële dienst in Nederland, dan stelt het centrale contactpunt de betrokken bevoegde autoriteit en, indien van toepassing, de betrokken entiteit daarvan op de hoogte.

Hoofdstuk 11. Overige verplichtingen van kritieke entiteiten

Artikel 22 (aanwijzing verbindingsfunctionaris)

De kritieke entiteit wijst een verbindingsfunctionaris of een gelijkwaardige functionaris aan als het contactpunt met de bevoegde autoriteiten.

Artikel 23 (kennisgeving verlening essentiële diensten aan of in zes of meer lidstaten)

Indien de kritieke entiteit essentiële diensten verleent aan of in zes of meer lidstaten van de Europese Unie, informeert zij de bevoegde autoriteit daarover. Daarbij maakt de kritieke entiteit kenbaar welke essentiële diensten en lidstaten het betreft.

Artikel 24 (vrijstelling aanwijzing verbindingsfunctionaris en meldplicht verlening essentiële diensten aan of in zes of meer lidstaten)

1. Artikelen 22 en 23 zijn niet van toepassing op kritieke entiteiten in de sectoren bankwezen, infrastructuur voor de financiële markt en digitale infrastructuur, genoemd in de bijlage van deze wet.

2. De bevoegde autoriteit kan bij regeling of besluit, in overeenstemming met Onze Minister, een kritieke entiteit die activiteiten uitvoert op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving of die uitsluitend diensten verleent aan de in artikel 6 bedoelde overheidsinstanties, met betrekking tot die activiteiten of diensten vrijstellen van de verplichting uit artikel 23.

Hoofdstuk 12. Kritieke entiteiten van bijzonder Europees belang

Artikel 25 (taken bevoegde autoriteit ten aanzien van kritieke entiteit van bijzonder Europees belang)

1. De bevoegde autoriteit stelt, via het centrale contactpunt, de Europese Commissie zonder onnodige vertraging op de hoogte van de identiteit van de kritieke entiteit die een kennisgeving heeft gedaan als bedoeld in artikel 23, alsmede van de gemelde essentiële diensten en lidstaten.
2. Zodra de Europese Commissie de bevoegde autoriteit in kennis heeft gesteld van het besluit om een kritieke entiteit te beschouwen als kritieke entiteit van bijzonder Europees belang, zendt de bevoegde autoriteit die kennisgeving zonder onnodige vertraging toe aan de kritieke entiteit.
3. De bevoegde autoriteit verstrekt aan de Europese Commissie en aan de centrale contactpunten van de lidstaten waaraan of waarin de essentiële dienst wordt verleend informatie over de maatregelen die zij heeft genomen naar aanleiding van het in artikel 18, vierde lid, van de CER-richtlijn bedoelde oordeel van de Europese Commissie.

Artikel 26 (verplichtingen kritieke entiteit van bijzonder Europees belang)

1. Ter uitvoering van een adviesmissie als bedoeld in artikel 18 van de CER-richtlijn verleent de kritieke entiteit van bijzonder Europees belang de leden van de adviesmissie toegang tot haar informatie, systemen en faciliteiten die betrekking hebben op de verlening van haar essentiële diensten en die de betrokken adviesmissie nodig heeft voor de uitoefening van de taken.
2. Indien van toepassing houdt de kritieke entiteit van bijzonder Europees belang bij het nemen van de maatregelen, bedoeld in artikel 16, rekening met het in artikel 18, vierde lid, van de CER-richtlijn bedoelde oordeel van de Europese Commissie.

Artikel 27 (toepassingsbereik en vrijstelling verplichtingen kritieke entiteit van bijzonder Europees belang)

1. Artikel 26 is niet van toepassing op kritieke entiteiten in de sectoren bankwezen, infrastructuur voor de financiële markt en digitale infrastructuur, genoemd in de bijlage van deze wet.
2. De bevoegde autoriteit kan bij regeling of besluit, in overeenstemming met Onze Minister, een kritieke entiteit die activiteiten uitvoert op het gebied van nationale veiligheid, openbare veiligheid, defensie of rechtshandhaving of die uitsluitend diensten verleent aan de in artikel 6 bedoelde overheidsinstanties, met betrekking tot die activiteiten of diensten vrijstellen van de verplichtingen uit artikel 26.

Hoofdstuk 13. Samenwerking en informatie-uitwisseling

Artikel 27a (samenwerking en informatie-uitwisseling tussen bevoegde autoriteiten van deze wet)

De bevoegde autoriteiten werken met elkaar samen voor de doeltreffende en doelmatige uitvoering van hun taken uit hoofde van deze wet en wisselen daartoe onderling alle daarvoor benodigde gegevens uit, waaronder persoonsgegevens.

Artikel 28 (samenwerking en informatie-uitwisseling tussen het centrale contactpunt en de bevoegde autoriteit)

Het centrale contactpunt en de bevoegde autoriteit werken met elkaar samen voor de doeltreffende en doelmatige uitvoering van hun taken uit hoofde van deze wet en wisselen daartoe onderling alle daarvoor benodigde gegevens uit, waaronder persoonsgegevens.

Artikel 29 (samenwerking en informatie-uitwisseling met bevoegde autoriteiten Cyberbeveiligingswet)

1. De bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 8, en de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 16 van de Cyberbeveiligingswet, werken met elkaar samen in het belang van een doeltreffende en doelmatige uitvoering van deze wet en de Cyberbeveiligingswet en wisselen daartoe onderling alle daarvoor benodigde gegevens uit, waaronder persoonsgegevens, waaronder die over:

- a. cyberbeveiligingsrisico's, cyberdreigingen en cyberincidenten en niet-cyber gerelateerde risico's, dreigingen en incidenten die negatieve gevolgen hebben voor kritieke entiteiten;
- b. de maatregelen die in reactie op de hiervoor bedoelde risico's, dreigingen en incidenten zijn genomen door de betrokken bevoegde autoriteit.

2. De bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 8, stelt de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 16 van de Cyberbeveiligingswet, binnen één maand na de aanwijzing van een entiteit als kritieke entiteit in kennis van die aanwijzing. Indien van toepassing vermeldt de bevoegde autoriteit daarbij dat het een kritieke entiteit betreft in de sector bankwezen, infrastructuur voor de financiële markt of digitale infrastructuur, genoemd in de bijlage van deze wet en welke verplichtingen niet op die entiteit van toepassing zijn.

3. De bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 8, stelt bij haar beoordeling van de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet door een kritieke entiteit de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 16 van de Cyberbeveiligingswet op de hoogte.

4. De bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 8, kan de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 16 van de Cyberbeveiligingswet, verzoeken om toezichts- en handhavingsbevoegdheden uit te oefenen of uit te laten oefenen voor de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Cyberbeveiligingswet door de bij of krachtens die wet aangewezen essentiële of belangrijke entiteit die tevens is aangewezen als kritieke entiteit bij of krachtens deze wet.

Artikel 30 (overleg en samenwerking met andere nationale autoriteiten)

De bevoegde autoriteit overlegt en werkt samen met andere betrokken nationale autoriteiten, waaronder autoriteiten die belast zijn met civiele bescherming, rechtshandhaving en de bescherming van persoonsgegevens en met kritieke entiteiten en betrokken belanghebbende partijen.

Artikel 30a (informatieverstrekking van het centrale contactpunt aan kritieke entiteiten)

Het centrale contactpunt verstrekt informatie voor de doeltreffende en doelmatige uitvoering van zijn taken uit hoofde van deze wet aan een kritieke entiteit, waaronder persoonsgegevens.

Artikel 30b (informatie-uitwisseling tussen de bevoegde autoriteit en kritieke entiteiten)

De bevoegde autoriteit ontvangt van en verstrekt aan kritieke entiteiten informatie voor de doeltreffende en doelmatige uitvoering van zijn taken uit hoofde van deze wet, waaronder persoonsgegevens.

Hoofdstuk 14. Verwerking van gegevens

Artikel 31 (verwerkingsverantwoordelijkheid)

De bevoegde autoriteit, het centrale contactpunt en Onze Minister zijn de verwerkingsverantwoordelijken ten behoeve van de taken die op grond van deze wet aan hen zijn toegewezen.

Artikel 31a (bijzondere persoonsgegevens)

1. Gelet op artikel 9, aanhef en tweede lid, onderdeel g, van de Algemene verordening gegevensbescherming, is het verbod om bijzondere categorieën van persoonsgegevens, als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, te verwerken niet van toepassing indien de verwerking geschiedt door de bevoegde autoriteit, voor zover de verwerking van deze gegevens noodzakelijk is voor de uitoefening van zijn bevoegdheden op grond van deze wet.

2. De bijzondere persoonsgegevens bedoeld in het eerste lid worden niet langer bewaard dan voor de uitoefening van de taken van de bevoegde autoriteit noodzakelijk is. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de verwerking van bijzondere persoonsgegevens.

Artikel 32 (vertrouwelijke gegevens)

1. De bevoegde autoriteit, het centrale contactpunt en Onze Minister kunnen elkaar, de bevoegde autoriteit, bedoeld in artikel 30, de bevoegde autoriteit van een andere lidstaat van de Europese Unie die op grond van artikel 9 van de CER-richtlijn als zodanig is aangewezen in het nationale recht van die lidstaat, en de Europese Commissie vertrouwelijke gegevens verstrekken indien en voor zover:

- a. dat noodzakelijk is ter uitvoering van hun taken uit hoofde van deze wet;
- b. de verstrekking beperkt blijft tot die vertrouwelijke gegevens die noodzakelijk zijn en verstrekking evenredig is aan het doel van die verstrekking;
- c. de vertrouwelijkheid van die vertrouwelijke gegevens is gewaarborgd; en
- d. de veiligheids- en commerciële belangen van de betrokken entiteit worden beschermd.

2. De Wet open overheid is niet van toepassing op vertrouwelijke gegevens als bedoeld in het eerste lid, behalve voor zover die gegevens milieu-informatie inhouden als bedoeld in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer. De eerste volzin geldt ook als de gegevens bij een ander overheidsorgaan berusten na verstrekking op grond van dit artikel.

Artikel 33 (verstrekking van gegevens in relatie tot nationale veiligheid, openbare veiligheid en defensie)

Het bepaalde bij of krachtens deze wet omvat niet de verstrekking van informatie waarvan de bekendmaking strijdig is met de wezenlijke belangen van nationale veiligheid, openbare veiligheid of defensie.

Hoofdstuk 15. Toezicht en handhaving

Artikel 34 (toezichthouders)

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast: de bij besluit van de bevoegde autoriteit aangewezen ambtenaren.

2. Van een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

Artikel 35 (audit)

1. De bevoegde autoriteit kan een kritieke entiteit verplichten om:
  - a. een onafhankelijke en gekwalificeerde deskundige te laten onderzoeken of de entiteit voldoet aan het bepaalde bij of krachtens deze wet, met uitzondering van artikel 25, tweede lid; of
  - b. de resultaten van dat onderzoek binnen een bij het besluit gestelde redelijke termijn te verstrekken aan de bevoegde autoriteit.

2. Het onderzoek wordt uitgevoerd op een door de bevoegde autoriteit voorgeschreven wijze.
3. De kritieke entiteit draagt de kosten van het onderzoek, tenzij een bij algemene maatregel van bestuur omschreven geval zich voordoet waarin de betrokken entiteit deze kosten niet hoeft te dragen.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over het eerste en tweede lid.

Artikel 36 (aanwijzing)

De bevoegde autoriteit kan een kritieke entiteit die niet voldoet aan het bepaalde bij of krachtens artikel 16 een aanwijzing opleggen om binnen een daarbij gestelde redelijke termijn de daarin omschreven handelingen te verrichten of de daarin omschreven maatregelen te nemen ter naleving daarvan.

Artikel 37 (last onder bestuursdwang)

De bevoegde autoriteit is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang aan een kritieke entiteit ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

Artikel 38 (bestuurlijke boete)

1. De bevoegde autoriteit kan een kritieke entiteit een bestuurlijke boete opleggen in geval van:
  - a. overtreding van het bepaalde bij of krachtens deze wet, met uitzondering van artikel 25, tweede lid;
  - b. overtreding van artikel 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.
2. De boete bedraagt ten hoogste:
  - a. in geval van overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 16 en 18: 10 miljoen euro of 2% van de totale wereldwijde jaaromzet in het voorgaande boekjaar van de onderneming waartoe de kritieke entiteit behoort, indien het laatstbedoelde bedrag hoger is;
  - b. in geval van overtreding van artikel 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht: het bedrag van de tweede categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht;
  - c. in geval van een andere overtreding: 1 miljoen euro.
3. De werking van het besluit tot oplegging van de boete wordt opgeschort totdat de beroepstermijn is verstreken of, als beroep is ingesteld, op het beroep is beslist.
4. Verzet schorst de tenuitvoerlegging van een dwangbevel dat strekt tot invordering van de boete.
5. Artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht is niet van toepassing op de overtreding, bedoeld in het eerste lid, onder b.

Hoofdstuk 16. Slotbepalingen

Artikel 39 (wijziging Wet open overheid)

In de bijlage bij artikel 8.8 van de Wet open overheid wordt in alfabetische volgorde ingevoegd:
Wet weerbaarheid kritieke entiteiten: artikel 32.

Artikel 40 (inwerkingtreding)

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 41 (citeertitel)

Deze wet wordt aangehaald als: Wet weerbaarheid kritieke entiteiten.

Gegeven

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Bijlage

Sector	Subsector	Soort entiteit
Energie	Elektriciteit	— Elektriciteitsbedrijven als bedoeld in artikel 2, onderdeel 57, van Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad ¹ , die de functie verrichten van "levering" als bedoeld in artikel 2, onderdeel 12, van die richtlijn
		— Distributiesysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, onderdeel 29, van Richtlijn (EU) 2019/944
		— Transmissiesysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, onderdeel 35, van Richtlijn (EU) 2019/944
		— Producenten als bedoeld in artikel 2, onderdeel 38, van Richtlijn (EU) 2019/944
		— Benoemde elektriciteitsmarktbeheerders als bedoeld in artikel 2, onderdeel 8, van Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad ²
		— Marktdeelnemers als bedoeld in artikel 2, onderdeel 25, van Verordening (EU) 2019/943, die diensten verlenen op het gebied van aggregatie, vraagrespons of energieopslag als bedoeld in artikel 2, onderdelen 18, 20 en 59, van Richtlijn (EU) 2019/944
	Stadsverwarming en -koeling	— Exploitanten van stadsverwarming of stadskoeling als bedoeld in artikel 2, onderdeel 19, van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad ³
	Olie	— Exploitanten van oliepijpleidingen
		— Exploitanten van voorzieningen voor de productie, raffinage, behandeling, opslag en transmissie van olie
		— Centrale entiteiten voor de voorraadvorming als bedoeld in artikel 2, onderdeel f, van Richtlijn 2009/119/EG van de Raad ⁴
	Gas	— Leveringsbedrijven als bedoeld in artikel 2, onderdeel 8, van Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁵
		— Distributiesysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, onderdeel 6, van Richtlijn 2009/73/EG
		— Transmissiesysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, onderdeel 4, van Richtlijn 2009/73/EG
		— Opslagsysteembeheerders als bedoeld in artikel 2, onderdeel 10, van Richtlijn 2009/73/EG
— LNG-systeembeheerders als bedoeld in artikel 2, onderdeel 12, van Richtlijn 2009/73/EG		
— Aardgasbedrijven als bedoeld in artikel 2, onderdeel 1, van Richtlijn 2009/73/EG		
— Exploitanten van voorzieningen voor de raffinage en behandeling van aardgas		
Waterstof	— Exploitanten van voorzieningen voor de productie, opslag en transmissie van waterstof	
Vervoer	Lucht	— Luchtvaartmaatschappijen als bedoeld in artikel 3, onderdeel 4, van Verordening (EG) nr. 300/2008, die voor commerciële doeleinden worden gebruikt
		— Luchthavenbeheerders als bedoeld in artikel 2, onderdeel 2, van Richtlijn 2009/12/EG van het

		<p>Europees Parlement en de Raad⁶; luchthavens als bedoeld in artikel 2, onderdeel 1, van die richtlijn, inclusief de tot het kernnetwerk behorende luchthavens die in afdeling 2 van bijlage II bij Verordening (EU) nr. 1315/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁷ zijn opgenomen, alsook de entiteiten die bijbehorende installaties bedienen welke zich op luchthavens bevinden</p> <p>— Luchtverkeersleidingsdiensten als bedoeld in artikel 2, onderdeel 1, van Verordening (EG) nr. 549/2004 van het Europees Parlement en de Raad⁸</p>
	Spoor	<p>— Infrastructuurbeheerders als bedoeld in artikel 3, onderdeel 2, van Richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad⁹</p> <p>— Spoorwegondernemingen als bedoeld in artikel 3, onderdeel 1, van Richtlijn 2012/34/EU, en exploitanten van dienstvoorzieningen als bedoeld in artikel 3, onderdeel 12, van die richtlijn</p>
	Water	<p>— Bedrijven voor vervoer over water (binnenvaart, kust- en zeevervoer) van passagiers en vracht zoals voor maritiem transport gedefinieerd in bijlage I bij Verordening (EG) nr. 725/2004, met uitzondering van de door deze bedrijven geëxploiteerde individuele vaartuigen</p> <p>— Beheerders van havens als bedoeld in artikel 3, onderdeel 1, van Richtlijn 2005/65/EG, inclusief hun havenfaciliteiten als bedoeld in artikel 2, onderdeel 11, van Verordening (EG) nr. 725/2004, alsook entiteiten die werken en uitrusting in havens beheren</p> <p>— Exploitanten van verkeersbegeleidingssystemen (VTS) als bedoeld in artikel 3, onderdeel o, van Richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad¹⁰</p>
	Weg	<p>— Wegenautoriteiten als bedoeld in artikel 2, onderdeel 12, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/962 van de Commissie¹¹ die verantwoordelijk zijn voor het verkeersbeheer, met uitzondering van overheidsinstanties voor wie verkeersbeheer of de exploitatie van intelligente vervoerssystemen een niet-essentieel onderdeel van hun algemene activiteiten is</p> <p>— Exploitanten van intelligente vervoerssystemen als bedoeld in artikel 4, onderdeel 1, van Richtlijn 2010/40/EU van het Europees Parlement en de Raad¹²</p>
	Openbaar vervoer	<p>— Exploitanten van openbare diensten als bedoeld in artikel 2, onderdeel d, van Verordening (EG) nr. 1370/2007 van het Europees Parlement en de Raad¹³</p>
Bankwezen		<p>— Kredietinstellingen als bedoeld in artikel 4, onderdeel 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013</p>
Infrastructuur voor de financiële markt		<p>— Exploitanten van handelsplatformen als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel 24, van Richtlijn 2014/65/EU</p> <p>— Centrale tegenpartijen (CTP's) als bedoeld in artikel 2, onderdeel 1, van Verordening (EU) nr. 648/2012</p>
Gezondheidszorg		<p>— Een zorgaanbieder als bedoeld in artikel 1 van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg</p> <p>— EU-referentielaboratoria als bedoeld in artikel 15</p>

		<p>van Verordening (EU) 2022/2371 van het Europees Parlement en de Raad¹⁵</p> <p>— Entiteiten die zich bezighouden met het onderzoek naar en de ontwikkeling van geneesmiddelen als bedoeld in artikel 1, onderdeel 2, van Richtlijn 2001/83/EG van het Europees Parlement en de Raad¹⁶</p> <p>— Entiteiten die farmaceutische basisproducten en farmaceutische bereidingen als bedoeld in sectie C, afdeling 21, van NACE Rev. 2 vervaardigen</p> <p>— Entiteiten die medische hulpmiddelen vervaardigen die in het kader van een noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid als kritiek worden beschouwd ("lijst van in een noodsituatie op het gebied van de volksgezondheid kritieke hulpmiddelen") in de zin van artikel 22 van Verordening (EU) 2022/123 van het Europees Parlement en de Raad¹⁷</p> <p>— Entiteiten die houder zijn van een groothandelsvergunning als bedoeld in artikel 79 van Richtlijn 2001/83/EG</p>
Drinkwater		<p>— Leveranciers en distributeurs van voor menselijke consumptie bestemd water als bedoeld in artikel 2, onderdeel 1, a), van Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad¹⁸, maar met uitzondering van distributeurs voor wie de distributie van water voor menselijke consumptie een niet-essentieel onderdeel is van hun algemene activiteit van distributie van andere waren en goederen</p>
Afvalwater		<p>— Ondernemingen die stedelijk, huishoudelijk of industrieel afvalwater als bedoeld in artikel 2, onderdelen 1, 2 en 3, van Richtlijn 91/271/EEG¹⁹ van de Raad opvangen, lozen of behandelen, met uitzondering van ondernemingen waarvoor het opvangen, lozen of behandelen van stedelijk, huishoudelijk of industrieel afvalwater een niet-essentieel onderdeel van hun algemene activiteit is</p>
Digitale infrastructuur		<p>— Aanbieders van internetknooppunten als bedoeld in artikel 6, onderdeel 18, van Richtlijn (EU) 2022/2555</p> <p>— DNS-dienstverleners als bedoeld in artikel 6, onderdeel 20, van Richtlijn (EU) 2022/2555, met uitzondering van exploitanten van root-naamservers</p> <p>— Registers voor topleveldomeinnamen als bedoeld in artikel 6, onderdeel 21, van Richtlijn (EU) 2022/2555</p> <p>— Aanbieders van cloudcomputingdiensten als bedoeld in artikel 6, onderdeel 30, van Richtlijn (EU) 2022/2555</p> <p>— Aanbieders van datacenterdiensten als bedoeld in artikel 6, onderdeel 31, van Richtlijn (EU) 2022/2555</p> <p>— Aanbieders van netwerken voor content delivery als bedoeld in artikel 6, onderdeel 32, van Richtlijn (EU) 2022/2555</p> <p>— Verleners van vertrouwensdiensten als bedoeld in artikel 3, onderdeel 19, van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad²⁰</p> <p>— Aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken als bedoeld in artikel 2, onderdeel 8, van Richtlijn (EU) 2018/1972 van het</p>

		Europees Parlement en de Raad ²¹
		— Aanbieders van elektronische communicatiediensten als bedoeld in artikel 2, onderdeel 4, van Richtlijn (EU) 2018/1972, voor zover hun diensten publiek beschikbaar zijn
Overheid		— Overheidsinstanties van centrale overheden, zoals gedefinieerd door een lidstaat overeenkomstig het nationale recht
Ruimtevaart		— Exploitanten van grondfaciliteiten die in het bezit zijn van, beheerd of geëxploiteerd worden door de lidstaten of door particuliere partijen en die de verlening van vanuit de ruimte opererende diensten ondersteunen, met uitzondering van aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken als bedoeld in artikel 2, onderdeel 8, van Richtlijn (EU) 2018/1972
Productie, verwerking en distributie van levensmiddelen		— Levensmiddelenbedrijven als bedoeld in artikel 3, onderdeel 2; van Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad ²² die zich uitsluitend bezighouden met logistiek en groothandel, en met grootschalige industriële productie en verwerking

¹ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (*PbEU* 2019, L 158).

² Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (*PbEU* 2019, L 158).

³ Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (*PbEU* 2018, L 328).

⁴ Richtlijn 2009/119/EG van de Raad van 14 september 2009 houdende verplichting voor de lidstaten om minimumvoorraden ruwe aardolie en/of aardolieproducten in opslag te houden (*PbEU* 2009, L 265).

⁵ Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (*PbEU* 2009, L 211).

⁶ Richtlijn 2009/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 inzake luchthavengelden (*PbEU* 2009, L 70).

⁷ Verordening (EU) nr. 1315/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 betreffende richtsnoeren van de Unie voor de ontwikkeling van het trans-Europees vervoersnetwerk en tot intrekking van Besluit nr. 661/2010/EU (*PbEU* 2013, L 348).

⁸ Verordening (EG) nr. 549/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2004 tot vaststelling van het kader voor de totstandbrenging van het gemeenschappelijke Europese luchtruim ("de kaderverordening") (*PbEU* 2004, L 96).

⁹ Richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 tot instelling van één Europese spoorwegruimte (*PbEU* 2012, L 343).

¹⁰ Richtlijn 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 betreffende de invoering van een communautair monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart en tot intrekking van Richtlijn 93/75/EEG van de Raad (*PbEU* 2002, L 208).

¹¹ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/962 van de Commissie van 18 december 2014 ter aanvulling van Richtlijn 2010/40/EU van het Europees Parlement en de Raad wat de verlening van EU-wijde realtimeverkeersinformatiediensten betreft (*PbEU* 2015, L 157).

¹² Richtlijn 2010/40/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende het kader voor het invoeren van intelligente vervoerssystemen op het gebied van wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen (*PbEU* 2010, L 207).

¹³ Verordening (EG) nr. 1370/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende het openbaar personenvervoer per spoor en over de weg en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 1191/69 van de Raad en Verordening (EEG) nr. 1107/70 van de Raad (*PbEU* 2007, L 315).

¹⁴ Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg (*PbEU* 2011, L 88).

¹⁵ Verordening (EU) 2022/2371 van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2022 inzake ernstige grensoverschrijdende gezondheidsbedreigingen en tot intrekking van Besluit nr. 1082/2013/EU (*PbEU* 2022, L 314).

¹⁶ Richtlijn 2001/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 november 2001 tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik (*PbEU* 2001, L 311).

¹⁷ Verordening (EU) 2022/123 van het Europees Parlement en de Raad van 25 januari 2022 betreffende een grotere rol van het Europees Geneesmiddelenbureau inzake crisisparaatheid en -beheersing op het gebied van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen (*PbEU* 2022, L 20).

¹⁸ Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (*PbEU* 2020, L 435).

¹⁹ Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (*PbEG* 1991, L 135).

²⁰ Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG (*PbEU* 2014, L 257).

²¹ Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (*PbEU* 2018, L 321).

²² Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (*PbEU* 2002, L 31).